

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002944

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого №250 від 17.07.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабійчук Валентина Сергіївна

2. Valentyna S. Babiichuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6536-9939

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 01-07-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Верховний суд

Код за ЄДРПОУ: 41721784

Місцезнаходження: вул. П. Орлика, Київ, 01043, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13855

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81.01

Тема дисертації:

1. Урбаністичні заходи запобігання вуличній насильницькій злочинності
2. Urban Measures for the Prevention of Street Violent Crime

Реферат/анотація:

1. У роботі здійснено комплексне дослідження вуличної насильницької злочинності, її урбаністичних детермінант та підходів до запобігання, а саме: 1) уперше розроблено авторську дефініцію вуличної насильницької злочинності та систематизовано суміжні лексико-граматичні конструкції кримінологічного дискурсу; здійснено теоретичну верифікацію чиказької концентричної моделі стосовно адміністративних районів українських міст (Київ, Харків, Одеса, Дніпро, Львів); виокремлено п'ять історичних періодів розвитку урбаністичної кримінології: філософського переосмислення процесів урбанізації; міської соціології або екології соціуму; просторово-архітектурний; технологічної аналітики; глобальної урбаністичної злочинності; сформовано архетипи вуличних злочинців («жертва обставин», «бунтівник», «хижак», «перформер» та «привид»); розроблено графічні колажі «Безпечна вулиця», що відтворюють засади архітектурно-просторового планування міського середовища, ворожого для злочинності; 2) удосконалено:

кримінологічний портрет особи, яка вчиняє вуличні насильницькі правопорушення, із постатейною аналітикою за статтями 115, 121, 152, 185, 186, 187 КК України; підходи до статистичного вимірювання вуличної насильницької злочинності в умовах воєнного стану; 3) набули подальшого розвитку: міждисциплінарні підходи до розуміння вуличної насильницької злочинності; віктимологічна складова вуличної насильницької злочинності; порівняльно-правовий аналіз зарубіжних практик запобігання вуличній злочинності та реабілітації потерпілих. У роботі послідовно викладено етапи становлення та розвитку урбаністичної кримінології та суміжних міждисциплінарних підходів до розуміння вуличної злочинності. Здійснено теоретичну верифікацію чиказької концентричної моделі до українського контексту на прикладі адміністративних районів міст Києва, Харкова, Одеси, Дніпра та Львова. Констатовано необхідність адаптації провідних урбаністичних теорій до типології, історичної, планувальної та функціональної структури міст. На підставі аналізу наукової літератури систематизовано ключові положення у сфері досліджуваної проблематики: структура міста впливає на розподіл злочинності; соціальна дезорганізація спричиняє зростання злочинності; ефективність стратегій кримінально-правового реагування та механізмів соціального контролю залежить від ступеню врахування соціальних ролей індивіда, а також культурного контексту середовища формування його особистості; архітектурно-просторове планування є одним із інструментів профілактики злочинності. Обґрунтовано сутність поняття вуличної насильницької злочинності як сталого широковживаного у спеціальній лексиці словосполучення. Проаналізовано його зміст та обсяг. Висвітлено нормативне закріплення його структурних елементів та наведено визначення суміжних відповідників в українському законодавстві, доктрині та нормативно-правових актах інших держав. Проведено розмежування понять. Висвітлено кримінологічні показники вуличної насильницької злочинності, підходи до їх вимірювання, а також інші її детермінанти. Досліджено іноземні підходи до провадження кримінологічного статистичного дослідження вуличної злочинності, наведено відповідні результати. Відзначено вплив поточних соціально-політичних процесів на динаміку вуличної насильницької злочинності в Україні. Проведено опитування методом анкетування для з'ясування громадської та експертної думки щодо стану та можливих заходів запобігання вуличній насильницькій злочинності, результати викладено у відповідних підрозділах, у залежності від тематичного охоплення питань. З'ясовано кримінологічні показники вуличної насильницької злочинності за 2022 – 2025 роки, зібрані на основі офіційних статистичних даних Генеральної прокуратури. Обґрунтовано, що дислокація епізодів вуличного насильства зосереджена у спальних районах, віддалених районах міст, поблизу барів/клубів та промисловій зоні. З'ясовано, що зростання насильницьких правопорушень спостерігається у вихідні (святкові дні). Піковими періодами викликів у зв'язку із епізодами вуличного насильства (до введення комендантської години) були вечір (18:00–22:00) та ніч (22:00–02:00). Сезоне зростання спостерігається у період зимових свят; літніх відпусток; повернення студентів до навчання (осінь), а також під час канікул у школярів; у періоди, пов'язані із загальноміськими заходами (концерти, фестивалі, ярмарки, спортивні змагання). Виявлено, що середній вік вуличного злочинця складає 34–35 років, стать: чоловіча, рівень освіти: базова середня або профільна середня; такий чоловік є працездатним, але не працює та не навчається; більшість вуличних правопорушень здійснюється у тверезому стані, однак частка правопорушень, здійснених у стані алкогольного сп'яніння залишається значною, частка правопорушень, скоєних у стані наркотичного сп'яніння, залишається незначною.

2. The dissertation presents a comprehensive study of street violent crime, its urban determinants, and prevention approaches. The following original contributions were made: for the first time: an original definition of street violent crime was developed and related lexical-grammatical constructions of criminological discourse were systematized; the Chicago concentric zone model was theoretically verified in relation to administrative districts of Ukrainian cities (Kyiv, Kharkiv, Odesa, Dnipro, Lviv); five historical periods of urban criminology were identified: philosophical reconceptualization of urbanization; urban sociology and social ecology; spatial-architectural; technological analytics; and global urban crime; archetypes of street offenders were constructed ("victim of circumstance," "rebel," "predator," "performer," and "ghost"); graphic collages "Safe Street" were developed, reflecting the principles of crime-hostile architectural and spatial urban planning; improved: the criminological

profile of persons committing street violent offences, with article-by-article analysis under Articles 115, 121, 152, 185, 186, and 187 of the Criminal Code of Ukraine; approaches to statistical measurement of street violent crime under martial law; further developed: interdisciplinary approaches to understanding street violent crime; the victimological dimension of street violent crime; comparative legal analysis of foreign practices in street crime prevention and victim rehabilitation. The dissertation presents a consistent account of the formation and development of urban criminology and related interdisciplinary approaches to understanding street crime. The Chicago concentric zone model was theoretically verified within the Ukrainian context using the administrative districts of Kyiv, Kharkiv, Odesa, Dnipro, and Lviv as case studies. The need to adapt leading urban theories to the typological, historical, planning, and functional structures of cities is established. Based on a review of scholarly literature, the following key propositions were systematized: city structure influences the distribution of crime; social disorganization causes crime rates to rise; the effectiveness of criminal law response strategies and social control mechanisms depends on the degree to which an individual's social roles and the cultural context of their personal development are taken into account; architectural and spatial planning is one of the instruments of crime prevention. The conceptual substance of street violent crime as a stable and widely used specialized term is substantiated. Its content and scope are analyzed. The normative consolidation of its structural elements is examined, and definitions of related counterparts in Ukrainian legislation, legal doctrine, and the legislation of other states are provided. Distinctions between the concepts are drawn. The criminological indicators of street violent crime, approaches to their measurement, and other determinants are examined. Foreign approaches to criminological statistical research on street crime are studied and relevant findings are presented. The influence of current socio-political processes on the dynamics of street violent crime in Ukraine is noted. A questionnaire-based survey was conducted to assess public and expert opinion on the state of street violent crime and possible prevention measures; the results are presented in the relevant sections according to their thematic scope. The criminological indicators of street violent crime for 2022–2025 were established on the basis of official statistical data from the Office of the Prosecutor General. It is established that episodes of street violence are concentrated in residential suburbs, peripheral urban districts, areas near bars and clubs, and industrial zones. An increase in violent offences was observed on weekends and public holidays. Prior to the introduction of a curfew, peak periods for street violence calls were evening (18:00–22:00) and night (22:00–02:00). Seasonal increases occur during the winter holiday period, summer vacations, the return of students to studies in autumn, school holidays, and periods associated with city-wide events such as concerts, festivals, fairs, and sporting competitions. The average street offender was found to be male, aged 34–35, with basic secondary or vocational secondary education; able-bodied but neither employed nor in education. The majority of street offences are committed while sober, though the share committed under the influence of alcohol remains considerable, while the share committed under the influence of narcotics remains negligible.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Бабійчук В. С. Актуалізація поняття вуличної злочинності. Юридичний науковий електронний журнал. // Б 2024. № 6. С. 278–281.
- 2. Бабійчук В. С. Актуальні підходи до розуміння віктимологічної складової вуличної насильницької злочинності. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. // Б 2025. Вип. 91. С. 13–19.

- 3. Бабійчук В. С. Морально-психологічні ознаки особи вуличного насильницького злочинця. Нове українське право. // Б 2025. Вип. 4. С. 179 – 184.
- 4. Бабійчук В. С. Підходи до запобігання вуличній насильницькій злочинності: огляд урбаністичних теорій. Актуальні проблеми протидії злочинності та корупції: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 17 лютого 2023 р.). Харків: Юрайт, 2023. С. 184–189.
- 5. Babiichuk V. Violent street crime victimization: approaching a better understanding of the issue. Наука у мінливому світі: актуальні дослідження молодих науковців: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції іноземними мовами (м. Харків, 17 травня 2023 р.). Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2023. С. 11–16.
- 6. Бабійчук В. С. Підходи до розуміння насильницької злочинності: міжнародний вимір. Кримінально-правова охорона безпеки людини, нації, світу: фундаментальність, трансдисциплінарність і ноонауковість убезпечення: матеріали VIII міжнар. наук.практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2024 р.). Харків: Право, 2024. С. 159-163.
- 7. Бабійчук В. С. Філософія вуличного насильства. Юридична осінь 2025 року: зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (м. Харків, 14 листоп. 2025 р.) / за заг. ред. Д. В. Лученка. Х.: Нац. Юрид. Ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. С. 414 – 416.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000958

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сметаніна Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Smetanina

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5949-3709

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Храмцов Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Khramtsov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0137-2626

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлов Юрій Володимирович
2. Yurii V. Orlov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1981-0794

Додаткова інформація: <https://orcid.org/0000-0003-1981-0794>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гальцова Вікторія Володимирівна
2. Viktoriia V. Haltsova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0700-427X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Володіна Оксана Олександрівна

2. Oksana O. Volodina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3211-0303

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Орловський Руслан Семенович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Орловський Руслан Семенович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна